AZALPENAK

AZPEITIA'RA

LAUAXETA

Jai andijak egiŕeko dira, Azpeitia'ko abeŕtzaliak. Urola ibai-onduan dagon eŕiskuban, Iñaki deunaren sorteŕijan, euzko-abendeak bere bixi-naya erakutsi gura dausku.

Alde batetik Izaŕaitz aŕkatxa, Eŕlo galuŕaren babespian. Udean an dabil lañozko maindira zurija, aŕi ertzetan miesa utziŕen. Beste aldetik Aŕuntza mendi jatoŕa. Eŕnio'ri eskubak luzatuten. Eta mendi bi onein erditik naro-naro Urola.

Ezta geure Euzkadi onetan Iraurgi lako ibaŕ asko. Txalintxo ta Paternain mendijen magalpian Loyola Euzko-begijak ara duaz, abendearen seme gurena antxe jayo zalako.

Azpeitia... Azkoitia... Eŕi oneitan buru-ixan ziran askitzaliak. Nocedal'en eŕija. Baña eŕi oneik zabaldu dabez begijak eta gaur Abeŕi baten maŕe-miñak jo dauz.

Azkoitia'n erakutsi dabe abeŕtzaliak zer diran. Euren lanak txalotubak dira. Jauntxuben eta eleiztaŕen amoŕuba jasan dabe saŕiro, baña gaurkuan an dira emakume zintzuak eta abeŕtzale jatoŕak. Gustijen bu ru, Urtzelai andereño azkaŕa. Orain, baña. Azpeitia'k be Euzkadi'ren begijetan erakutsi nai dau osuan abeŕi amearen aldera etoŕi dala. Euzkotaŕ zintzuak beti ixan dira uri onetan. Euzkal-Eŕijak aldeztzale asko ixan dauz, baña Euzkadi gitxi. Aldakuntza andija dago Euzkal-Eŕija eta Euzkadi'ran bitartian. Baña orain gixon egin diran, atzoko gastiak euren abeŕija ezautu dabe. Eta batzaŕ andi baten bidez askitzale, piperpote-zale ta beste mueta askotako gustijai agertubazo nai dautsoe eurek auŕera juateko adoria daukoela. Laguntza andirik ez dabe ixan, baña abeŕtzaletasunak alatzak egin daruaz toki gustijetan eta emen be egin dauz.

Datoŕen igandian, ila onen 12'gn., jai edeŕenak ikusiko doguz Azpeitia'n. Euzkadi gustitik ara juango dira geure abeŕkidiak, orain aldi gitxi askitzaliak edo españataŕ-antzo dabiltzanak egin eben batzaŕa eze reztuteko.

An entzun eben euzkotaŕak, geure Fueruak ezin aŕtuko geinkezala, bakaldun baten eskutik baño. Bakaldun baten begira ez gagozala, geure indaŕaren zai baño, erakutsi biaŕ dautsoegu. Eta erderaz itz-egiŕek o kanpotik etoŕi ziran aŕotzak eztirala nor geure eŕijan buru-ixateko.

Euzko-abeŕtzaliak euŕez juan biaŕa daukoe. Azpeitia ezin utzi geinke.

An dagoz ikeŕtaldi bat egiŕeko. Iñaki geure zaindarijaren etxia. Matale deunaren badontxuba. Bere onduan eritegija. Azpeitia'ko eŕtxadonan ugutzau eben Iñaki deuna ta antxe dago ugutzontzija.

Zortzi izlari, batek ezik beste gustijak euzkeraz itz-egiŕeko juango dira. Euzkadi'n diran izlari onenak. Gastiak eta zaŕak, ez geuria eztan abeŕi batetzaz itz-egin barik, euzko-ixatiari yagokona azalduteko asmoz baño.

Eta izlari oneik agertuko dabe euzkotaŕak zer egin biaŕ daben aldi oneitan. España'ra begira egon-barik, Euzkadi'ra geure begijak zuzendu biaŕ doguzala esango dabe.

Abeŕtzale gustijak igandian nora juan biaŕ daben, ondo dakije. Azpeitia'n dago gustijentzat toki onena. An erakutsi biaŕ-dogu abeŕijak batu gauzala. Bizkai'kuak eta Gipuzkoa'kuak, Araba'kuak eta Nabaŕa'kuak, gustijak anayak dirala. Baña lau eŕki oneik ezeze beste anai batzuk be ba-daukoguzala.

Andalucia'kuak anayak yakuzala esaten dauskube beti askitzaliak, baña Bidasoa'z andik diranganako itzik etxakoe entzuten.

Azpeitia'ko zezen-tokijan amaikatxu bidar batu dira geure abeŕijaren etsayak, baña orainguan geure indaŕa be erakutsi biaŕ dogu.

Gustijak, igandian Azpitia'ra. ¡An dago geure tokija!

Ibilaldiko = Izparrak

Españarrak "Estatuto-aren" aurka

Burgos'en eta Valadolid'en ikusi ditugu kustekoak, katalandaŕen eta euzkoen Araudi edo "Estatutoa,,'ren aurka. Amoŕuaren-amoŕuz burutik eginda dabil emen jentea. ¡Gaiztoak ala buru-gabeak? Bata ta bestea, noski, edo nik ezdakit zer esan.

Atzo Burgos'era sartu nitzanian uste ixan nuan, jan edo runtxi biaŕ ninduela, bertako gazte taldeak (ikasle edo "estudiantiak" noski), eskuetan zeramazkien oŕi batzuk daŕigoz artu-erain beaŕaz. ¡Aien deadaŕak! "¡Burgos contra el Estatuto!" deadar eta deadar yegiten. Ainbat oŕi artu-erazi dizkiate, nai ta-nai-ez. Jaŕi naiz irakurtzen, eta oŕiaren idazbarua, auxe da: "Nuestra protesta contra el Estatuto".

Oŕi ontan ba'dago astakeria ugari; igumgaŕia da eta iraingaŕia, benetan, euzkotaŕentzat eta katalandaŕentzat. Burgos'ko ikaslak saloski-etxeak, latariak eta gañetiko txori-buru guzien idazki asaŕeak agertzen dira katalan eta euzko-araudien aurka. Geienak Gobernua'ri asaŕez bialdutako idatzi ta uŕutizpaŕen "kopiak" dira.

Idatzi oyetako baten idazburua, auxe da: "Cátedras de catalán, "vascuence", bable, gallego y caló". Asikeran onela dio: "El idioma español, hablado por más de cien millones de seres humanos, con oficialidad en más de veinte naciones y con difusión creciente en los demás países de Europa, va a ser abandonado en diversos pedazos de su propio solar nativo".

Gero beste astakeri asko esan ondoren, onela bukatzen dute idatzi au: "En mérito de lo expuesto, suplicamos a V. E. la cesantía de todos los catedráticos de latín, griego, hebreo, sanscrito, francés, inglés, alemán e italiano, creando en su lugar en todos los centros docentes cátedras de catalán, vascuence, bable, gallego y calo, imponiendo, además, al magisterio de Primera Enseñanza la obligación de iniciar a los niños en el conocimiento de dichos lenguajes".

Beste zati batek, onela dio: "Mal podrá conocer el alumno de la Escuela de Comercio el precio de la butifarra en el mercado de "San Cucufate" sin saber escribir el catalán ni conocer el precio de los percebes en Txatxaŕamendi, o de los pelos de Betanzos, sin conocer el vascuence y el gallego. El estadista no sabrá cómo dirigirse a los Ministerios de Hacienda en busca de datos para sus estudios si ignora que quizá el ministro de Hacienda andaluz se denomina "ministro de la Guita", "ministro del Dirue", el vasconavarro, y ministro de'as Cadelas", el gallego, etc. etc."

Oŕa zer dioten "burgostaŕak" "estatuto" arazo onek ematen dioten buruko-miñagatik; baña politena ez-degu agertu oraindik. Beste zati baten, auxe irakurtzen da: "...puesto que, según la Prensa, se han de llevar a las escuelas de Primera Enseñanza aparatos de radio, debe obligarse a las centrales emisoras que todos los días hablen un ratito en catalán, otro ratito en gallego y un rato—muy grande—en VASCUENCE, y, además, por el clásico principio pedagógico de "enseñar deleitando", debe intercalarse alguno que otro disco con sardanas, "auŕeskus" y muñeiras, con lo que se conseguirá desterrar el charles, el fox y el tango".

Eta onela bukatzen da beste zati bat: "Preparémonos a protestar con toda energía si se pretende establecer el lingüismo en los centros docentes. El bilingüismo entendería entre nosotros una "cruenta guerra" racial que no había de solucionarse de "boxeo", sino que habría que "ensangrentar" todos los claustros de los edificios académicos. ¡No! Por nuestra cultura, por nuestra dignidad de españoles y por sentido humanitario, debemos oponernos al tremendo "peligro" que significaría la aprobación de los Estatutos".

Eta azkenik auxe: "¡No! Antes que el bilingüismo, "independencia" absoluta de unos y otros". ¡Bapo ziok!

Carlos Alonso erkal (republicano) idazle ospatsuak, beŕiz, auxe diño "Diario de Burgos,,'en: "¡Derechas! ¡Izquierdas! ¡Qué importa el nombre? El contenido ideario es lo que hay que apreciar. Entre las derechas castellanas, adversarias del antiestatuto geográfico, las izquierdas catalanas, enemigas del Estado español, yo, republicano, prefiero, por más "liberales", a las "derechas" de Castilla".

Oŕa nola mintzazen diran azkatasunaren aldez españaŕak. Euzkadi'ko "karlistak" poztuko dira noski, au jakitean, "fuerista" amoŕatuak dira-ta.

Bigar itz egingo degu (J. L.). Valladolid'en kusi degunatzaz.

ZELETA.

ITXARO = IZAR BERRIA

Mendi-mendian etxe zuria; aritz-saila ondoan; intxaur-zaŕa aldamen-aldamenean; ituŕitxoa aŕikada batean; lau-bost belar-meta baseŕi zaitzaile ba'lira bezela; eta gero, oso goi-goienean, gurutzea... Ona euzko-abendaren-garo tartea!

卐 卐 卐

Nun nabaituko-ote idartsuago abendaren-biotz taupada mendi kolko-kolkoan baño?

Nun gozaztuko ote bizitsuago euzkeraren muin samuŕa mendi-mendia baño?

Nun euzko-oituren edeŕak, biguñen, laztanen, biotz-biotza ikuituko mendi-goi altzoan baño?

Nun euzko-zintzotasunak obekien aŕotz españetan iñartu-iŕia sortuko, artzai txabola-biztan baño?

Nun euzko-abendaren garo usain asnastuko euzko-basetxean baño?

Mendi - mendia euzkotasunaren kutxa! Kristautasunaren kabia!

卐 卐 卐

Abeŕtzaletasunak ez al-dagio iŕi menditaŕari? Gipuzkoa goiteŕiko eta beteŕiko menditaŕa, nekazaria, esagutzen degu. Bere biziera bizi izan degu, ausnartu izan degu, eta bai askaŕ ikusi, itxuenak ere ikusi lezake-ta, euzkotasunak, benetako euzko izaerak, aren biotzean dula toki; bañan benetako euzko-abeŕtzaletasun astaŕentxo bat ere sumatu ez degu.

Bai, ori bai, abeŕtzaleok abendeŕi-esaugaŕi jo oi ditugun berezitasunak, iñor añian maite ditu. Ezaiozute Gipuzkoa'ko goieŕiko baseŕitaŕ traketzenari, euzkera ba 'dijoala, eta ume balitz bezela, aren begiak negar dagite. Jaŕi dezaizkiozute auŕez-auŕe bi beartsu zarpa-zaŕez; bata gaztelaŕa, erderaz mintzo dana; bestea, donibanetaŕa, euzkeraz mintzo dana; eta amak bere umetxo gaxoagana bezela, donibanetaŕa bere altzoan baseŕitaŕak gordeko du.

Bañan baseŕitaŕen españak ustegabe birao dagite: España gure nazioa! arpegira botako dizute.

Ustegabe euzko-abeŕtzale dira, abeŕi-ezaugaŕiak maite bai dituzte, bañan bere arnasez Ama Euzkadi euzkotaŕen abeŕia berotzen ez dute, españaŕtzat jotzen bai-dira.

Ez ote zan entzun gure mendietan Arana-Goiri'ren iŕintzia? Menditaŕen biotza aŕi-zekena ez da bada: onen biotza lur emankoŕa da.

卐 卐 卐

Itxaro-izar beŕi bat, euzko-abeŕtzaletasun ortze zabalean sortu da. Argitsu-argitsu ez oraindik, bañan sortu da. Eta sortu danean, utsi bere bidean, argituko da. Utzi baño ere, aizeeman, eta izar disdirakor biurtzen da!

Itxaro-izar beŕi ori, baseŕitaŕ abeŕtzalea! euzko-izaera, euzko-bizieraren kutxa.

卐 卐 卐

Mendigoxaleak! Gure eginbeaŕa da itxaro izar beŕi ori gero ta geigo piztutzea, biarko egunean eguzki dirdirakor izatea.

Ustegabeko euzko-abeŕtzale izan eta arpegira España izena bota ai ziguten baseŕitar arteko ale batzuk, Abeŕia aitortzen dute, euzkotaŕ utzat burua daukate: abeŕia amatzat aitortze bide, bere seme leialenak, beren arnasez osatzen dute.

Badatoz bide zuzenera, itxaro-argia sorkaldetik egoerdiruntz badatorkigu. Goruntz biotzak!

Mendigoxaleak! Gogoratu dezagun, menditaŕak oro abeŕiari eskoint diranean. Abeŕia azkatasun ate-ateetan daukagula.

Mendigoxaleak! Eup...! Danok itxaro-izar beŕia geitzera!

UZTUŔE.

Aranburu'tar R.
AZAL ETA TXIZ-BIDIAK
Fueros, 5, 3.° DONOSTIA

Arrese'tar Emeteri nere = lagun = entzutetusari Otaño'tar "Pelo = Mari" = zanaren oroimenean

ABERRI - ARAZOAK

EUZKADI, gure egunerokoan, irakuŕi-det Donostia'ko zure itzaldi bikaña.

Itzaldi oŕi, buruzbide-onekoa, deritxat.

"Pelo-Mari", goratsuba; itzaldi gaŕantzitsu-ta mamitsu oŕen-gai.

Gure izkuntzoren oleskariak "Pelo-Mari"-bikañaren antzera, azturik doguz.

Abeŕi-beaŕak, bastertuta utzi, ta aldi-geyena ezereskeri-ta okerkerian daramuz.

Ongo diozu. Kebide-edo (Chimini) zuzen ta lerdenan ugaritasuna, ba'daukagu.

Ke-bideak egiten bizkoŕak. Bañan, abeŕi arazoak atzeruntz utzita. Txindi zaletasunan berotasunak, zornetuta. ¡Bizi ba'igera!

Abeŕi geyena beltzitu da. Ke-bide oyetako keyaz. Muzker txaŕa ugari, bai-etxeratu ere. Gure oitura edeŕ-ta garbiak loitzera ta... jakiak zuŕupatzera.

Eta ¿orain zer?... ez keitzik, ez-txindirik, zerjan-aundirik ere ez. Goseak iltzea bear-genduka. Ez-beaŕik aundiena. Abendaren gogoa puŕukaturik arkitzea.

Sagardoz urdala puztuta. Astaŕika ta kuŕuzkaz, euzko-abesti batzuek abestea, naiko dala uste-izan degu.

Geyenak erabili gera, abenda izkuntzagaz batera, txirbildu ta txirtxilatu nayan.

Bañan, alpeŕikakoa gure ekintza makala

Jausi-leike kebideak beren olagaz.

Mendi-tantayak ere, baita-ixuri zelayetara.

Itxasoa bere ugaritasunakin, leikena da agortzea. Bañan, euzko-abenda, ta bere izkuntza, ilezkoŕak izango dira.

Gixonaren kemena, argala baita.

Abenda-ta izkuntzan pizkundea ikusirik, pozez asetzen nago. Bañan beste aldetik atsekabetasuna. Oker-igeskoŕ-ugari ¿baitabil?

Arana'taŕ Sabin'ak, bere anai Koldobika'ren bitartez. Gure amaren aztaŕena, atera eban.

Aunditasun aundiko anai-bi oŕeri eskeŕak. omaratu giñan. Oraindik ba'dira semeak, ama ordeko txaŕagaz bizi nai dutenak.

Itxumen oŕek, ez-lezake, betikotasunik izan.

Abendaren itxumena argitzeko, eta biotz apaltasuna zutzeko olezkaria sendagilerik bikañena.

Oleskariak sortzen du izkuntza baratz-alajan, lore sendakari-usaitsu, ta atzeginkoŕa.

Olerkirik ezdaukan izkuntza, zimeltzeko bidean dago. Lore goxoaren antzera.

Olerkirik ez-daukan abenda, lizunpean sartuba dago. Eta zugaitz zaŕaren antzera, igartuko da.

Ipaŕagiŕe'k bere oleŕkiakaz-sutzen zuen euzkotaŕa. Oŕegaitik españaŕak erbesteratu zuten.

Tagore oleskari indiotaŕeik, bere olerki bikañez, bere abendako anayak sutzen ditu. Ghandi buru dutela azkatasuna laisteŕ dute.

Rizal gizagaxoak, bere azken gau negaŕgaŕian idatzitako olerkijaz. Filipinas'go bere abendako anayak, lenaz-gañera sutu zituen. Oraindik suba itzalgea dago.

Abeŕi-geyenak olezkariai azkatasuna zizdiote.

Abeŕi-arazoetan, zabalkuntzalerik onuŕakotsuenak ¿ez-aldira oleskariak? Eta... nean, "Euzkeran" abestu zituen "Pelo Ma-bi eginda bizitu zan. Soña "America,,'ko luŕari izerdia ematen. Biotza uŕun-gaitzaz lertzen.

Uŕutiratuta abeŕia, lenaz gañera maitatzen baita.

Argentina zelaitsuan, dan izkiotz-edeŕenean, "Euzkerau" abestu zituen "Pelo Mari,,'k, ludian abestu diran olerkirik edeŕenetakoak.

Bein bañan geyagotan esanez, ¿zertarako idatzi? iñok nai ez'ditu-eta? Dijoazela aize atseginkoŕagaz-ortzeruntz. (1). Jayot-etxe eder-ta baketsuan auŕeko intxauŕ-tantayo maitatzeko; txabol-zaŕ auŕeko, oinbu argala irudi. Oleskarien biotz amezkoŕa.

Cuba'tik idatzi ziozun Argentina'ra. Bazekiak "Ipaŕagiŕe,,'ek utzitako uŕe-zaŕak biltzen egiñalaz abilekena. Zuk zekizun "Pelo Mari" etzala txindi zalea.

Azken-aldian etxita bizitu zan.

Egun batean, bere semetxoak, etxe-auŕeko egaztiak aŕikada batean emen-zebilzkin. Bere andre "Malen" eŕietan leyotik. "Pelo-Mari" gaxorik zegoan oyetik, esanaz: "Malen" utzizayozu bakean egazti-iltzen, ikasi-zala: Donostia'n, usakumeak iltze-aŕen (tiro ala paloma) deitzen dioten jolasean, geina iltzen dutenari, amar lauŕleko edo (peseta) ematen dizkiote saritzat. Eta askotan iñozko jayetan, udaletxe ta aldundiak, euzkerazko olerkirik onenai, zaririk aundiena, beŕogetamaŕ lauŕleko jartezen diote.

Lagunak atsegintze aŕen bildu ziñuzan zure olerkiak. "Nere bidean" izena dun-egintza politean. ¿Zeñentzako? esan zidazun, alpeŕikako lana. Egi gaŕatza bañan egia zorigaitzez.

Gau-bategaz "Laŕaizko" mendi politean, apaldu ondoren ibili-aldi bat egiteratu giñan. Ilargi edeŕaren argi-apala lagun gendun.

Biotz-biotzetik, orduantze esan nizun: Gure izkuntz-edeŕaren aberastasuna-gaitik, jaŕaitzeko zere olerki-samur ta edeŕak egiten. Betiko erantzuera aditu nuen.

Elizanburu, olezkari-jatoŕ zanaren etxe-zuri-auŕeko, ituŕiko ur garbi-garbia-utzi, ta mando-añako igel-beltz, ta soiñ-zomoŕoz betetako, ur-luŕestua eraten, azpaŕtzen ez gera.

"El Niño de la Planta" y el "Niño del Clarinete" toreroak izenak, beren ibilera gustiakin, aztuko etzaizkigu; Bañan, gure oleskarjen ur-garbiko ituŕiko oleŕkiak, eran nai-ezik gabiltz.

Gure olerkariak; txori-txindoŕaren ba'kartasunan naigabetasuna.

Jaun-Goikoak txindoŕa, bakaŕik bizi-izateko egin-zuan. Bañan olerkaria abeŕiari, eta izkuntzari ezaŕita izateko.

Euzko-abeŕtzaletasunak, ez-ditu bere olezkariak, ba'kartasunean utziko. Ezaŕiko ditu beragana ta beren olerki samur-da sutzuaren bidez azkatasun eguzkia...

Euzkeran idazle beŕian gai diozuna, ongi diozu. Iritxi berberekoa nazu.

Euzko-idazle beŕi-batzuen idazketa, bidezkoa ez-deritzat. Lenagoko euzkera bezelakorik, zortuko ez-degu ta. Gure izkuntza maiteari, gizalditan egintzaion utzunau bitartean, gauza beŕi asko sortu da. Ongi-dago gauza beŕi oieri, euzko-iztipean izenak jartzea. Bañan, ez edozeñek.

Orain bidea zabaltzen asia dago, eta ez-degu bidetxura beriala bide aŕtu biaŕ. Askotan gertatzen-da, azkaŕago iristeatik, bidetxura artuta, ote ta sasi tartik atera ezina.

"Kirikiño", zanak, batean esan-ziran, asieran obea zala eŕiak itzegiten zuan erara idaztea, bere mordollokeri-ta guzti. Eta apurka-apurka beardau garbitasuna egin.

Idazle beŕi oyek "Lauaxeta" ikasle ona daukoe. Eta oŕen bideari jaŕaitzea, onena deritxat.

LIZAŔETA.

(1) Jaka'taŕ Sebasten America'ko bere-lagun aundiak, neri ezana.

ERRIJETATIK

MAÑARI

ELIZKIXUNAK.—Igazitako asteko barikuban asi zan Josu'ren Bijotz gozoaren bederatzi-uŕena. Iluntzietan egiŕen da; ta abestijakaz ta abaŕ andikiro egin be.

Aste onetako barikuban be, Josu'ren Bijotzaren jaya ixan dalako, goxian, Jaunartze asko egin zan. Eta iluntzian be, elizkixuna, Bijotz deunaren aintzaz egin zan.

¡Aintza Bera'ri!

JUAN-ETOŔIAK.—Urkiola'ra osteria eginda etoŕala, astaŕtian aguŕtau gendun emen, jaupari aguŕgaŕija ta euzkeltzale zintzua dan Itza'taŕ Andeŕ jauna.

—Salamanca'tik etoŕi zan Baŕueta'taŕ Joseba Mirena mutil ikaslia.

—Gazteiz'en batxileŕtzarako azteŕketak ondo egin da, larunbatian etxeratu zan Oŕtuoste'taŕ Jon mutiltxua.

ZAURIŤUTA. — "Labaŕondo-eŕota,,'ko Urien'daŕ Eustoke andereari, egubenian, laprats-eginda jausiŕa beso bat ausi yakon. Arin osatuko al-da.

LUGIÑAK.—Oŕilak "portaziño" txaŕa egin dautsoela ta, laŕi dabiltz gixagaxuak. Eurein artian, batzuk, oindiño arto garauntxo bat be erein-barik aurkitzen dira ta. ¡Tamalgaŕija da!

Esakun zaŕak diñoan lez, deun Jon eguna barikuz dalako ete da? Kortako bei zurija, iñortxok be ez begi ixan eŕotarako...

KERIXAK.—Eguraldi atzak ixan diralako, igali gozo au, aurten, atzera-samaŕ jatorku. Oindiño garaunak gorizkatzen be ez-tira asi ta.

Beti lez, ekanduba ez galtziaŕen edo, emeko jentia, kerixa ta maluki gitxi dagola ta abaŕ esanaz, iñun diran koŕakaz diarduba. Baŕiro be "Baltzuntze,,'ko aguriak esango dau". ¡Bein be asetu ezin diran negaŕ-mosu aŕayuok!

AZPEITIA'KO JAYA.—Ilonen 12'gn. Azpeitia'n beŕtako "Euzko-Etxea,,'ren zabalkundia dala-ta, egingo diran jai andijen egitarau-ingijak aste ontan artu doguz. Ta ingi oŕetan ikusten dogunez, jayak gorenguak ixango dira. Abeŕtzalion bijotzat poztu ta Abeŕi-aldez lanian zintzo jaŕai eragileko jai edeŕ-edeŕak.

Datoŕen igandian ba, jeltzale asko ta asko bertaratuko diran zaratea da. Emetik be baten-batzuk juango dira, baña tamalez, enparabok ezingo gara juan. Egun oŕetan Soŕkunde Garbi-garbijaren aintzaz Baltzola'n (Diman) jai edeŕa daukogula diñoskube-ta. Aldi luze-luzian itxaroten egon garian jai txukunera juan barik zelan geldiŕu...? Ilonen 12'gn., ba, gure anai-aŕebak abeŕi-aldez lanian iñarduben bitartian, emeko emakumiok, Neskutza'ri, Euzkadi geure abeŕijaren aldez otoitz egingo dautsogu.

Beraz, "Kirol", "Igeŕa" ta "Elordi" Azpeitia'ko idazle azkaŕok azketsi, beste baten ixango da-ta. Eta, geuretzat ixan dozuen on-gureagaŕik eskeŕik-asko.

MAÑARIKO.

ANBOTOPE

EUZKO-JAYAK. —Bizkai'ko katoliko Lugin-Bazpatzak, Apatamonasterio'ko katoliko Lugin Alkartasunaz batera eraldutako euzko-jai edeŕak ixan doguz. Eneban uste ain poliŕak ixango ziranik!

Jaupa nagusija; Atutxa'taŕ Kepa'ren txonitz sutsuba, ibildeuna... goxian. Bazkal-ostian Abere-sariketea ta itzaldijak. Goikoetxea'taŕ Toma'k eta lagunak egi galantak esan euskubezan. Eta Bermeo'ko bertsolari jatoŕen itz neurtubak be gogo-gogokuak ixan ziran.

Auxe ixan da gauzak ondo eralduten jakiŕia.

Zorijonak, ba, ain jai edeŕen gertatzaloi.

BATZOKIJA.—Lenengoz idatzi nebanian, Apatamonasterio'n Batzoki bat iriki biaŕ geunkela esan nebanian, aduŕa darijola. baŕeka ipiñi niŕuban asko. Baña Apatamonasterio'ko gastiai olan baŕe eraŕia? Bai zera!

Iges egin daun igandian, Batzokija ixango dan etxian, batu gintzazan, gaste pilo edeŕ bat. Lasteŕ Axpe eta Aŕazola'ko abeŕtzaliak be etoŕi yakuz. Eta orduban nok baŕe-egiŕen daben, ikusiko dogu.

Auŕera mutilak! Jaun-Goikua eta Lagi-Zaŕa'ren aldez.

TAMALGAŔIJA.—Neure oñengo idazkijak bekoki baltzak ugari ipiniŕu. Eta tamalgaŕija dot, asaŕerik eztot gura-ta. Baŕiro oŕatik eztot idatziko oŕelakorik...

Iñor iraundu badot, ba, azketsi nayela. Parka-eske nago.

Gastiak, emen danok gozak anayak. Alkartu gaŕezan abeŕtzale gastiok.

MIANTXO.

ETXE TA LURR SALDU-EROSTIA
Etxien-gain diru arrtu-emotia
INTXAURRAGA'tarr P.
Bilbao-Bailen, 3-2'g. 11.685 urrutizk

MARTIKORENA
Beklyeta'ko gaixoen zendagillea
Garibay, 13 bis, 2.°. DONOSTIA.

ERANDIO BEKOA

ERANDIO-GOIKO GAZTETXUBAK. Gorpuzti egunien Erandio Goiko umetxuben aŕtian gendun susko-gaŕa uŕunetik ikustekua zan. Esan dauskubenez eun da beŕogeta amaŕera eltzen ei dira gabero Batzoki aretara euzko abestijak ikasten duazenak. Irakaslaritzat Batzoki aretako idazlari dan Dañobeitia'taŕ Kepa jauna dauke. Jaun onegaz dirala goiz-aldian beŕogei gastetxu inguru eldu zirian geure aŕtera, eta euren besuak Kepa'gana biuŕtuta, emon eutzezan oneri ogeta amaŕ laueŕleko. Onek imiñi eutzesan oŕdaintzat ikuŕ-oŕatz poliŕak gastetxu onen bulaŕetan poz-pozik ageŕturik gastetxubak sari onaz.

Alaŕu, ba, maŕekoŕok eta jaŕaŕu bide oŕetatik, bide oŕek eruango gaŕuzalako Euzkadi abeŕi maŕe onen zoriontasunera.

ZABALBEASKOA'TAŔ PELI'RI.—Peli maŕia, gaŕantzi andija ixan dozu benetan antzeslari arasuetan. Geure aŕtera eldu da zaratia Galdakano'n eta Portugalete'n ixan dozuzan txalotsena. Neure esanak egijak uŕten dabez, eta neu oso poztutenaz.

Gomutatzen zara neuk agindu neutzunian antzezlaritzako puntarengua ixango ziñala? "Alma vasca,,'ko "Mikel Anton" naz "maite'n" "Kosbe Ramon" arazotzaz Portugalete'n. Zeure lagun abeŕtzale Pilare'ren balaŕijetara be aldu da zeure gaŕastzizko lanan baŕi, eta gustiz aŕotu da. Zorijonak "Kaka" maŕea eta ez nekatu auŕerantz euzkel-artista osokua ixatera eldu arte.

EZKONTZA.—Augustin Deuna'ren eŕtxadonan ezkondu dira igaro dan larunbatian Elordui'taŕ Aure anderaño liraña, geure lagun maŕe dan Deusto'ko Mariskal'taŕ Augustin'egaz. Zorijonak opa dautzudaz bixitza baŕi oŕetan.

KIROL'AK.—Eŕi gustija pozez beterik auŕkitzen da geure ostikolarijak ija txapeldun lotu dirala-ta.

Igandean "Ciosvih" deritxon Galicia'ko ostikolari ospetsuba irabazi eutsen. Auŕera, ba, lasteŕ-lasteŕ, ¡Aupa Erandio! didaŕ egin daigun.

GOŔITXU.

ELANTXOBE

IGANDIAN AZPEITIA'RA.—Datoŕen igandian Azpeitia'n jai abeŕkoi - andijak ixango dira. Eldu da gure eskubetara jai oŕen ageŕbidia, bertan ikusten dogunez eletari puntarenguak doyaz ta euren aŕtian geure eŕiko Eŕenteria'taŕ Gorgoni ospetsuba. Alegindu gadixan gustijok egun oŕetan Azpeitia'ko jai oŕeri meresi daben laguntasuna emoten: Olan eskatzen daben eskero ¡danok Azpeiti'ra! Ba ondo aŕtuko gaŕubez.

卐 卐 卐

Igaŕi dan larunbatean emon eutson Jaunari bere gogua Aldasolo'taŕ Jon (G. B.) gixon gastiak, bere bixitzako ogetabost uŕte ebazala. Aŕtu bedi bere emazte ta sendijak geure tamal-aguŕa.

卐 卐 卐

America'ra juan dira Ormaolea'taŕ Andoni eta Mejias'taŕ Tada.

Musel'era Gametxo'taŕ Biŕorin.

Eldu dira Bilbo'tik Teran'daŕ Iñaki eta Joseba Koldobika anayak.

Beŕitz'dik Aŕiandiaga'taŕ Nekane.

Geure aŕtian dogu Matiko'ko Muson'daŕ Albeŕta ezpatadantzari-taldia geŕtatzen etoŕita.

Bilbao'ko osatetxe baten egin dautsoe ebakuntza, Villanueva'taŕ Jagola jaupari aguŕgaŕijari. Ondo dago. Geure zorijonak.

OGOÑOPE.

Botón de muestra

Nos aterra tanta frescura

Hacer pública profesión de fe católica en la Prensa cuando prácticamente se ataca a la religión, puede ser una postura cómoda y hasta sustanciosa si se quiere en orden al cotidiano condumio, pero indigna de quien pregona su fe a bombo y platillos.

Convenga Mariano Parro (a) "Patricio Ibero", con nosotros en que postrarse a los pies del Redentor para impetrar por su intercesión la caridad de un sacerdote amante de la lectura no es lo mismo que organizar un mitin público del partido radical-socialista en el que se ataca al dogma católico en uno de sus más firmes principios: el de la pureza de la Virgen María, con el asentimiento y aplauso caluroso de sus organizadores.

Ya son muchos a quienes estamos constantemente oyendo la consabida muletilla: "Yo soy católico", cuando hace pocos meses alardeaban de laicos o, por lo menos de indiferentes.

Pero es que en Balmaseda el árbol del laicismo ha envejecido prematuramente y sus pacientes brotes, que en un tiempo hicieron concebir esperanzas de ubérrima fructificación, se han convertido en rugosa y dura madera, decepcionando a los pseudo-cosecheros.

Seamos sinceros, Patricio, y proclamemos sin rodeos que en cierto modo la falta de fruto nos lleva a talar el árbol, sin perjuicio de aprovechar la madera mientras se pueda.—X.

Conferencia de don Romualdo de Toledo

Organizado por la Asociación Católica de Padres de Familia de Bizkaya, el próximo sábado, día 11, disertará en el salón de actos de la parroquia de San Vicente el prestigioso directivo de la Confederación de Padres de Familia don Romualdo de Toledo.

Versará la conferenca sobre "El reparto proporcional escolar como única solución lógica, dentro del estado laico, al problema educativo", tema que si en sí mismo encierra un gran interés en los momentos actuales, acrece este interés de modo extraordinario la personalidad del conferenciante, impuesto tal vez como ninguno en cuanto con este tema se relaciona.

La entrada, común a señoras y caballeros, será por invitación personal—absolutamente indispensable—, a cuyo fin las podrán recoger los asociados el martes y miércoles, de once a una y de cinco a ocho, en Henao, 18, primero, y los restantes días, en el propio lugar y horas, los demás.

JOYERIA - PLATERIA
RELOJERIA
ARRIETA JOYERO
CONSTRUCCION Y REFORMA DE ALHAJAS
Bitxitegia - Zillartegia
GABEUKAZTEGIA
BITXIAK EGIN ETA BERRITZEN DITU
LEGAZPI, 10 - DONOSTIA - URRUTIZKIÑA, 13777

GOBIERNO CIVIL

Una multa de 5.000 pesetas a un armero de Eibar

DONATIVOS

La Unión Velocipédica entregó ayer en el Gobierno civil 427,25 pesetas, cantidad que supone el 75 por ciento del producto de una rifa que celebró el domingo pasado en Durango con motivo de la Fiesta del Pedal que allí tuvo lugar, y que destina a la suscripción abierta por el gobernador en favor de los obreros parados. El 25 por ciento restante lo ha destinado a los establecimientos benéficos de aquella localidad.

MAS MULTAS

Al recibir ayer mañana el gobernador, señor Calviño, a los periodistas, comenzó diciéndoles:

—Por lo visto, estamos de multas. Hoy tengo que darles cuenta a ustedes de unas nuevas multas que me he visto obligado a imponer. Recordarán ustedes que hace algún tiempo se inhabilitó al expendedor de armas de Bilbao don Joaquín Franco para ejercer dicha venta. En aquella ocasión se le recogió una pistola de calibre nueve, sin número ni marca de fabricación. En vista de ello, ordené que se hiciera la oportuna indagación para determinar de dónde procedía dicha pistola, que yo suponía, y no me he equivocado, que había salido de Eibar. En efecto, la Policía de dicha localidad y la Guardia civil, dirigida ésta por el teniente don Fausto Albao, han conseguido aclarar que esta pistola fué fabricada en los talleres de don Domingo de Sarasketa, quien ha contravenido las disposiciones sobre fabricación de armas, por lo que le he impuesto una multa de cinco mil pesetas.

También—continuó—he impuesto sendas multas de 500 pesetas al secretario del Ayuntamiento de Galdames y al secretario del Juzgado municipal de la misma localidad. Estos señores iban en compañía del alcalde de Galdames, a quien he suspendido por los hechos que ya saben ustedes en el momento en que éstos se cometieron, conduciéndose también ambos de una forma que he estimado oportuno hacerles objeto de esta sanción.

LAS VISITAS

El señor Calviño recibió bastantes visitas. Una de ellas fué la de una Comisión de alcaldes de los pueblos ribereños, que le hablaron del asunto de los mercados en aquella zona, interesándole apoye sus gestiones en el sentido de que se haga a dichas localidades una concesión sobre el funcionamiento de los establecimientos comerciales para que este comercio no resulte perjudicado por los mercados dominicales que funcionan en algunos puntos.

Las demás visitas que recibió el señor Calviño carecieron de interés informativo.

T. S. H.

AUDICIONES INTERESANTES PARA HOY, 8 DE JUNIO

Conciertos sinfónicos

A las ocho.—Berlín, 1.635 m. Filarmónica de Berlín.

A las ocho.—Franckfort Stuttgart. Programa Knon.

Conciertos vocales e instrumentales

A las doce y media.—Radio-París, 1.725. Schumann.

A las ocho cuarenta y cinco.—Radio-París, 1.725 m. Concierto.

A las nueve y cuarto.—Praga, 488 m. Orquesta de la estación.

A las nueve y veinte.—Budapest, 550 m.

A las nueve cuarenta y cinco.—Suiza-Alemana, 459 m. Programa Mozart.

A las diez y cuarto.—Leipzig, 259 m. Concierto "Late".

Operas y operetas

A las ocho y media.—Estaciones italianas (Norte). "Maese Mariano" y "Marcella" (Giordano).

A las ocho y media.—Estrasburgo, 345. "Monsieur de la Palisse" (Tenase).

A las ocho cuarenta y cinco.—Roma, 441 "El barbero de Sevilla".

Recitales

A las siete.—Bucarest, 394 m. Violín y piano.

A las ocho cincuenta.—Varsovia, 1.411. Violín y piano.

NOTAS JUDICIALES

Las causas vistas ayer

Tomás García, Mariano de Zalduegi y Vicente Martínez ocuparon ayer el banquillo de la sala primera de la Audiencia para responder del hecho de autos en una causa según la cual, el 8 de febrero último penetraron en el chalet "Elizalde", de Berango, apoderándose de diversos objetos valorados en 619 pesetas, algunos de cuyos objetos fueron recuperados. Aun cuando los procesados manifestaron en sus declaraciones que uno de ellos no había tenido ninguna participación en el hecho, el fiscal señor Alcántara mantuvo la acusación contra los tres, pidiendo para cada uno de ellos la pena de seis años y un día de prisión mayor, accesorias y costas. El letrado señor Gutiérrez encontró inadecuada la acusación contra los tres procesados y abogó por la absolución de los tres.

—El mismo banquillo lo ocuparon luego Miguel Higuera, Nemesio Labrada y Mariano de Amilibia. Al igual que en el juicio anterior, dos de los procesados manifestaron en sus declaraciones que el tercero no había tomado parte en los hechos objeto del sumario. El fiscal señor Alcántara solicitó para cada uno la pena de tres años, seis meses y un día de prisión correccional, accesorias y costas. El letrado defensor, el mismo señor Gutiérrez, lamentó asimismo que el fiscal mantuviera la acusación contra los tres procesados sin tener en cuenta las manifestaciones de dos de ellos. Pidió también sentencia absolutoria.

Las dos causas quedaron conclusas para sentencia.

Papeles pintados
ULTIMAS NOVEDADES
Joaquín de Gárate. Naja, 7.
Teléfono, 16.463.